

פרשת משפטים

ל' שבט תשפ"ד
שנה ט"ו גליון תרצ"ז

עטרת שלוש

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ז

ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשבעת יצא לחפשי חנם (כא-ב).

למה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח

פרש"י למה נסמכה פרשת דינין לפרשת מזבח, לומר לך שתשים סנהדרין אצל המזבח. כי תקנה מיד ב"ד שמכרוהו בגנבתו, כמו שנאמר 'אם אין לו ונמכר בגנבתו'.

להעלות כל מחשבות זרות בשורש המדה העליונה

אפשר לומר ולפרש הסמיכות של פרשת דינין לעבד עברי. שזה ידוע שאחד מהיסודות הגדולים שגילה מרן הבעש"ט הקדוש זי"ע (בעש"ט-ע"ה) עמוד התפילה אות קה) הוא הדרך איך להעלות כל הזי"ן מיני מחשבות זרות, שהם מתייחסות לחג"ת נה"ם שבהם יש צד הרע וצד הטוב, הבאות לאדם בשעה שעוסק בתורה ותפלה, וצריך להעלותם בשורש המדה העליונה שמכוון אותו מחשבה זרה כידוע.

להעלות כל מידה ומידה לשורש בדעת העליון

והנה הדרך להעלותם הוא ע"י שייחבר כל מידה ומידה לשורש שבדעת העליון, כמבואר בסוף ספה"ק תולדות יעקב יוסף בשם מרן קדוש ישראל הבעש"ט זי"ע (בעש"ט עה"ת בראשית ל"ו), שע"י הדעת מתקנים ומתעלים כל הזי"ן מידות, כי בכל מידה ומידה יש צד הקדושה וצד הקליפה, כמו מדת החסד שמצד הקדושה הוא גמילות חסדים, ומצד הקליפה הוא זנות, וכן בשאר המדות שבכל מידה יש צד הטוב וצד הרע, כמו אהבת הש"י ולהיפוך אהבת עבירות וכו', וע"י הדעת יבחין וידע איך לעלות כל מידה ומידה לצד הטוב עיי"ש. ועוד אומר (בעש"ט עה"ת לך-לך הגה מב) שמדת המלכות קשה מאוד להכניעו ולתקנו ולבררו ולעלותו לבינה על תכליתה.

עיקר שורש האמיתי של 'עבד'

והנה מבואר ממרן הארז"ל בשער המצות, שעיקר שורש האמיתי של עבד, הוא סוד האחוריים הפשוטות של הוי"ה, שהם בגי' ע"ב ועם ד' אותיותיה

השרשית שבהו"ה הפשוטה הרי עב"ד, ואם תוסף על ההו"ה דיודי"ן העולה ע"ב עוד עשר אותיות המילוי יהיה בגי' עבדו.

'עבד עברי' שמקנה עצמו להיות עבד להשי"ת

ובזה נבוא לפרש כי תקנה עבד עברי היינו שמי שמקנה את עצמו להיות עבד להקב"ה ולקיים את מצוותיו, כמו שאמרו חז"ל (פסיקתא רבתי פרשה ג) עה"פ 'ויגד לאברהם העברי' (בראשית יג) מהו העברי, שכל העולם כולו לעבר אחד, והוא היה לעבר אחד, והיה אהב להקדוש ברוך הוא, ועובדו, לכך קורא אותו הקב"ה עברי.

'שש שנים יעבד' שתעבוד לתקן השש מדות

אז הוא צריך מתחילה שיתקן את השבעה מדות שיהיו לצד הטוב והקדושה, ע"י הדעת המכריע בסוד רב חסד מטא כלפי חסד דקדושה, שהוא סוד דעת הסנהדרין המכריעים לצד הטוב, וזהו אמרו **שש שנים יעבד** שתעבוד לתקן את השש מדות, כי הרי כאן מדבר מאדם שעוד אינו מושלם במידותיו, כי הרי הוא נמכר בגניבתו, וגם כמו שאמרנו בשם מרן הארז"ל שעבד הוא סוד אחוריים, המרמז שהוא עוד אינו מושלם ומוכרע לצד הטוב.

'ובשבעת יצא לחפשי חנם' מדה שביעית מלכות יתקן

ועל זה כתוב בתורה שאם שש שנים יעבד שיתקן את השש מדות שהם חגתנה"י, אזי ממילא יהיה **ובשבעת יצא לחפשי חנם** שמדה השביעית שהוא המלכות יתקן ממילא ולא תצטרך לעבוד בה כשאר המדות, וזהו שמרמזו אא"ה הגה"ק רבינו רבי יצחק יהודה יחיאל מקאמרנא זלה"ה בספה"ק היכל הברכה **שעבד עברי שש שנים** עולה במספר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד עיי"ש. היינו כנ"ל, שע"י שיתקן את השש שנים שהם הששה מדות, אז ממילא יתקן המלכות שהוא סוד בשכמל"ו.

'בנים אתם' סוד ו"ה, אחי ורעי' סוד י"ה

והנה מבואר ממרן הארז"ל (בפע"ח שער הק"ש פ"ה, ובשעה"כ ענין כוונת ק"ש ד"ו) דיש שני דרגות בשורש נשמת בני ישראל, אחד 'בנים אתם להוי"ה אלהיכם' (דברים יד א), והשניה 'למען אחי ורעי' (תהלים קכב ח), דהיינו מי שיש לו נפש רוח הוא בחינת 'בנים' בסוד ו"ה משם הוי"ה, ומי שיש לו בחינת נשמה וחייה הוא בחינת 'אחי ורעי' להקב"ה כביכול בסוד י"ה משם הוי"ה.

שני מדרגות בשלימות עבודת האדם להשי"ת

וזהו מה שמרמז התורה, שלאחר שיתקן האדם כל מדותיו, יש בזה שני מדרגות הללו התלויה בשלימות עבודת האדם להשי"ת, מדרגה הראשונה הוא **אם בגפו יבא** היינו בגפו מספר צ"א שהוא יחוד הוי"ה ואדני"י, שהוא המדרגה הראשונה של בנים אתם סוד ו"ה משם הוי"ה, ואז **בגפו יצא** היינו שלא יוכל להמשיך נשמות כדוגמת זו"ן. **ואם בעל אשה הוא** היינו שהגיע למדרגה של למען אחי ורעי שהוא כדוגמת זו"ן, אז **ויצא אשתו עמו** היינו שיוכל לתקן המלכות עמו. ובזה יהיה **אם אדוניו יתן לו אשה** שאם תעלה בדרגה של למען אחי ורעי, וילדה לו **בנים או בנות** הכוונה שיוכל להמשיך נשמות כדוגמת זו"ן, ואז **האשה וילדיה יהיה לאדניו** הכוונה שיוכל לעלות מ"ן את השכינה והבנים ובנות שהם תורה ומצוות, מצות עשה ומצות לא תעשה כמבואר באלשיך הקדוש (תורת משה שמות כא ו) ויעלהו עד הבינה.

מעלת העושה מצוה מתוך אהבה

ואם אמר עבד אהבתי את אדוני היינו שיעשה המצוות מתוך אהבה בחינת בינה, כי בינה הוא רחימו וחכמה הוא דחילו, אז **ורצע אדניו את אוננו** שימשיך עליו אורות דאון שהוא בחינת עולם התיקון כנודע, ואז **ועבדו לעולם** שיעו וישגי את חמישים שערי בינה בחינת לעולמו של יובל דבינה אכיה"ר.

רעוא דרעיון תשפ"ג לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהורות מרבתינו ז"ע

ואלה המשפטים אשר תשים לפניך (כא א)

הנה סדר שובבי"ם מתחיל בסדר 'ואלה ש'מות', ומסיים בסדר 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניך' כי תקנה עבד עברי'. והנה א' מן 'ואלה שמות' יש עליו טעם רביעי, אתון ר"ת ר'בי עקיבא בן יוסף, שהוא המקוה, וגם תורה שבע"פ, המקוה שאמר (יומא פ"ה:) אשריכם ישראל, לפני מי אתם מטהרים, ודרש

הוא מתניתין מספר תתק"ס, ומש"ה על האות א' של 'ואלה שמות' טעם רביעי, ר"ת ר'בי עקיבא בן יוסף שמרמו על שניהם המקוה ומתניתין.

וזה 'ואלה המשפטים' המ"ם קדמאה של משפטים, והמ"ם סתימא של 'ואלה המשפטים', כי במשפטים יש שני פעמים מ"ם הראשונה פתוחה ושניה סתומה, כי המ' פתוחה נדרשת לארבעים, וס' סתומה נדרשת לשיש מאות, ועי"ז עולה שובבי"ם מספר תתק"ס למקוה ולמתניתין, וזה על 'ואלה' של משפטים לא נאמר עדיין טעם רביעי שהיא ר"ת ר'בי עקיבא בן יוסף, אבל אחרי הפסוק משפטים, שבו מרומז מקוה מתניתין כנ"ל, אומר בפירושו 'כי תקנה עבד עברי' ר"ת ר'בי עקיבא בן יוסף, שכבר ניתקן הכל, וזה נפלא בס"ד בדרא"פ, והה"ב אכיה"ר.

'פרי חיים' דרושים דף תפו מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

בספה"ק בני יששכר (חדש אלול מאמר א) על המקוה, שהוא מאלול שלושים יום שבו, ועשרה של תשרי, וביחד הם ארבעים יום, ויש בהם תתק"ס שעה, כמו דברי הירושלמי (תרומות פ"ה ה"ה) מקוה יש בה תתק"ס לוגין, וכנגדם יש תתק"ס שעות לימי התשובה. וקיני המגלה עמוקות (פרשת ויחי) אמר, שמתניתין"ן שהוא רבי עקיבא סוד תורה שבע"פ, ג"כ מספרו תתק"ס.

וזה לדעתי שובבי"ם מספר ש"ס, וכאשר עושין מן ס' סתומה של משפטים הוא מספר ת"ר, וביחד עולה מספר שובבי"ם תתק"ס, שקאי על תתק"ס לוגי המקוה, שבאותם ימים התיקון הוא בטבילת המקוה, ולימוד תורה שבע"פ, ששניהם אליבא דרבי עקיבא. וזה 'ואלה' מן שמות ר"ת ה'נסתרות להו"ה א'להינו (דברים כט כח), וזה ורק בסתר לתקן ברית מילה הטבילה של תתק"ס לוג במקוה, והנגלות לנו ולבנינו

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו ז"ע

אם כסף תפלה את עמי את עמי עמך לא תהיה לו כנשה לא תשימון עליו נשך (כב כד)

כשהוציא הקב"ה את ישראל ממצרים משיקוצי עבודה זרה שלהם, ודרך עבודה זרה, כי ידעו שהכל קצוב מאתו יתעלה על כל הנמצאים, ויש כח ביד אדם להוסיף, ויש בחירה ביד אדם להוסיף מצד עבודה הכשירה והתמימה היקרה מפי.

אבל לא כדרכם הרעה, שעשו כמה כשפים להכריח כחת של מעלה, שיתן להם מהקצוב אליהם תוספת, למשל השמש יש לו כח כמה זהב ירבה בעפר, וכמה מגדים ימתק, ומחלק לכל מקום כפי הראוי לכל מדינה ומדינה כפי שגורה חכמתו יתעלה, והם בבחירותם הרעה כשפו, והכריחו לשמש שהשמש יתן רוב כחו במצרים, וכן כיוצא, כל המזלות שהם מעין הדעת מעורבים טוב רוע, וכל זה גזל גמור.

והאל יתברך כשהוציאנו ממצרים, הורה לנו דרכי שעשוע תורתו ועבודתו, שנעבוד עבודה הגונה הראויה

מה שיש לו מהקצוב ממה שחננו אל, פורק ממנו עול מלכות שמים, שהאל יתברך ציונו שנעבוד אותו עבודה הגונה וראויה, ועל ידו הגדולה יתוסף לנו במעשה ידינו רב שפע ורב טוב כסף וזהב, רוחניות וגשמיות.

ואם הוא לוקח רבית מה שאסרה התורה הוא כופר בעול מלכותו, שנראה כאלו אין בידו להוסיף רב טובה אם לא על ידי פעולתו הגרועה, ולכן עושה סיבות שיתוסף לו השפע על ידי אדם, וזה עבודה זרה ממש ככישוף מעשה מצרים, וזה פורק ממנו עול עבודה לעבוד לאל יתברך, כי פורק וכופר ואומר מה בצע כי נעבדנו, ופוקר וכופר ביציאת מצרים שהאל יתברך שידד כל המערכות להראות לנו שהכל בכחו ורצונו אפילו כל דברים השפלים, והוא כשלווקח רבית מראה בעצמו שהכל בכחו ועוצם ידו, ואין כח ביד עבודה הראויה להוסיף או להחסיר.

ובאמת כל תפלה וכל עובדא קטנה או גדולה, מוסיף כח בפמליא של מעלה, ולפעמים אדם הצדיק עדיין לא זכה בצדקתו שירד השפע עד עולם גשמי, ולכן מעונה, בחסרון בעולם העובר. וכן הרעים שאין להם אלא בעולם הזה, הוא שלא עשו רושם בעולם עליון, ויש בזה הרבה ענינים מופלאים, אין כאן מקומו.

'אוצר החיים' דף קעד: מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

לא יתברך, בתורה ובמצוות ויחודים, אשר מאתו קצוב כל הקצבות, והוא יכול להוסיף אור ושפע עד אין סוף, וכשיתוסף אור ושפע, ישתלשל השפע מדרגה אחר מדרגה, עד שיתוסף כח גם בגשמיות העולם, ויהיה כח בשמש להוציא חטים ככליות, וכל הברכות מצויות בעולם, הכל בתוספת כערך עבודתם, במשקל אל דעות, וזוהו כשהבטיח לנו בתורתו על רוב הברכות הכל גשמיות, 'ונתתי גשמיכם... ונתנה הארץ יבולה' (ויקרא כו ד)

כי באמת, כשנתרבה השפע בעולם הזה, ידע נאמנה שכבר נתרבה ונתוסף אור מעולם עד עולם, אור רוחניות, ויהיה גשמיכם, ויבולה, ופריה, אור ושפע רוחניות בתכלית הזיכוך. אבל אם יכתוב יעודים רוחניים, אפשר שיעמדו כך, אבל לא יתפשט הברכה בעולם הגשמי, ולכן כתבה התורה יעודים גשמיים, שיתוסף על ידי העבודה הראויה, ממילא ומסתמא כבר ניתוסף אור ושפע בכל העולמות, וכשיפשיט עצמו מחומר זה ימצא שכרו בכל העולם, לערך מה שפעל גשמי נדבה ברכה ורצון, אורות רוחניים.

וזהו אמרם (ב"מ סא:): על תנאי כך הוצאתי אתכם מארץ מצרים, על תנאי שתקבלו מצות רבית, כי הלוקח רבית כדי שיתוסף ממונו על ידי הלוואה, שהוא באמת צריכה להיות מצד חסד קיום העולם הנבנה על ידי חסד הפשוט, והוא לוקח רבית, כדי שיהיה לו תוספת על

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו ז"ע

ש'לש פעמים בשנה יראה פל זמורך אל פני האדן הוי"ה (כג יז)

רצונו לומר, ידוע הוא שמלכות שמים נקראת שנה, ויש בה עשר ספירות קדושות, מכתר עד מלכות, וט' ספירות מכתר עד יסוד שבה, בא לה בסוד תוספת לבד, כי עיקר ושורש בריאתה לא היה אלא נקודה אחת מלכות שבה, שהיא בחינת כתר דמלכות דמלכות, ואלו הט' ספירות תוספת שלה, בא לה על ידי עבודת ישראל

שזה לכתרה, היינו כל זמורך בעשר ספירות שלו, שזה לשלוש פעמים של שנה, שהוא ג"כ עשר ספירות שזה בשוה. האד"ן הוי"ה שם אדנ"י עם הוי"ה, יחוד יאהדונה"י.

וזהו ג"כ כוונת רש"י זלה"ה שאמר שלש פעמים וגו' לפי שהענין מדבר בשביעית, הוצרך לומר שלא יתעקרו שלש רגלים ממקומו. היינו 'לפי שבענין מדבר בשביעית' שהוא מלכות שמים שהוא שביעי אליו, לזה 'הוצרך ללמד שלא יתעקרו שלוש רגלים ממקומו' כלומר שלא יחסר מיוחד זה של ז'ג בחינת מוחין שלהם, שהם נה"י דייקא, שהם נקראים רגלים כנודע, והם עצמם הם בוז"ג בחינת ג' ראשונות שלהם, וזהו שלא יתעקרו מהם השלש רגלים ממקומו. והבן.

בן בית"ח"ב דף עו מרבינו אליעזר צבי מקאמרנא

להקב"ה בתורה ובתפלה, במדות טובות ומעשים טובים, הכל כנודע.

וכן יש למלכות שמים שלשה בחינות אחיה בוז"א קדישין, וזהו פעם הוא מקומה נגד נה"י דז"א, פעם נגד חג"ת. פעם נגד כח"ב. לזה אמר 'שלוש פעמים בשנה' ר"ל בשנה שהיא מלכות שמים, יש שלשה מדרגות, היינו פעם נה"י, פעם חג"ת, פעם כח"ב, וכל אחד הוא משולש בשלשה ספירות, כנ"ל. לזה אמר 'שלוש פעמים' שיש למלכות שמים, הנקראת שנה, והוא שיש בשנה שלש פעמים מדרגות אלו. יראה בני ישראל על ידי עבודתם, שיהיה כל זמורך ז"א קדישין, שהוא בחינת דכ"ר. אל פני בחינת פב"פ. האדון שהוא מלכות שמים אדנ"י ב"ה הוי"ה יחוד יאהדונה"י, היינו שיראה בני ישראל היחוד הגדול הזה, שהוא בחינת פב"פ, כתר

הרה"ק רבי חיים יעקב בן רבי נפתלי נתן נטע דאמיניץ זצוק"ל אב"ד עיר חדש בעל ה'עולת שבת'

כ"ו שבט תרמ"ד

תולדותיו ושנות העמידה

נולד לאביו הרה"ק רבי נפתלי נתן נטע זצ"ל אב"ד רעדים ובסוף ימיו אב"ד הוסקאב בעמח"ס 'עולת מועד' על המועדים, בן הרה"ק רבי יהודה ליבוש מגרדיסק זצ"ל שהיה חתן הרה"ק רבי נתן נטע משינעווא זצ"ל (לוקח בתו יחידתו מרת צפורה) אשר גדולי הדור שבחו אותו, והרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל שהיה אז אב"ד שינעווא אמר עליו: שהוא חד מן ל"ו צדיקים שעליהם קאי עלמא, בעמח"ס 'קישוטי כלה' הסיפור המפורסם 'עולת תמיד', ולאמו הרבנית מרת פייגא בת רבי אברהם זצ"ל, נשא לאשה את הרבנית מרת אסתר קלעריל בת רבי ישכר דוב בעריש זצ"ל. ראשית דרכו הלך לקנות תורה ועבודה אצל רבו המובהק הרה"ק רבי שמעון מיערסלוב זצ"ל שהיה ידידו וחברו של אביו הרה"ק רבי נפתלי נתן נטע, ואע"פ שהרה"ק מיערסלוב היה מקפיד על תלמידיו שלא להתחיל ללמוד חכמת הקבלה תורת הנסתר לא לפני שמילאו כריסם בשי"ס ופוסקים, אבל לרבי חיים יעקב לא הקפיד אלא להיפך המריץ אותו שילך בדרכי אבותיו שהיו כולן דור אחר דור בעלי תריסין בתורת הנסתר כמפורסם, ובכל פעם שמצא אותו היה שואל לו: הראיני נא מפרפראותיך שהעלית בחכמת הקבלה, ומרוב חביבות שהיה לו אצל רבו הרה"ק מיערסלוב היה שולח לאמו הרבנית מרת פייגא בכל שנה זוג מנעלים לכבוד חג הפסח (כי הרה"ק מיערסלוב היה סוחר מנעלים) בבחינת אשרי יולדתך שזכתה להוליד בן חכים ובקי טובה כזה. ובגדול החביבות שהיה חביב אצל אמו הרבנית מרת פייגא מסופר, שביום השישי בפניא דמעלי שבתא יומא האחרון של אמו בהאי עלמא, התחילה אמו הרבנית להראות סימני גסיסה, ובכל רגע ורגע התחזקה והתנערה בהפטרחה: כי לא אפטר מן העולם עד אשר אוכה לשמוע את קול נעימת מבני חביבי חיימיל איך שהוא מקדש על היין, וברכת הקידוש שלו יחינו בעלמא דקשוט [נסתלקה ביום ו' מ"א תרט"ו].

בכס ההנהגה

בעיר רעדים מקום מושבו של אביו, ראו האברכים מבקשי ה' כי לפניהם עומד אברך בן עליה וראוי לעטרו בכתר ההנהגה עליהם, והקימו לו בית מדרש ומשם הפיץ את אור תורתו וקדושתו אל העם הצמא לדבר ה', והיה מפורסם על כל הסביבה, והיה תאורו כמלאך האלוקים, וביומי דטבת תבר גזוייא וטבל עצמו בחצות לילה בשלג ובכפור, והיה עורך תיקון חצות בככיות נוראות עד אור הבוקר, ואז כתב את ספריו בקור ובצניעה, ובכל עת שהיה הדיו נקפא מהקור סמכו אצל הנר שלא יתקשה ויוכל לכתוב ולעסוק בתורה הקדושה. גם נודע שמו כאיש קדוש ופועל ישועות, וכאשר גזר כן אמר כן יקום דבר, ורבים אשר היו צריכים לעצה ולרפואה וכדומה שיחרו לביתו שיתן להם סגולות ויכתוב להם קמיעות. גם הגאון רבי יצחק יהודה שמעלקיש זצ"ל אב"ד פרעמישלא בעל שו"ת 'בית יצחק' שלח את בתו יחידתו כשהיתה חולה עם פתקא אליו שיעתיר בעדה ויתן לה סגולה לרפואה שלימה.

הרה"ק רבי יהוקאל שרגא משינעווא זצ"ל כשהיה פעם אחת בעיר רעדים, בחר לו האכסניה בבית רבי חיים יעקב, והשתעשעו הרבה ביניהם בדברי תורה.

לאביו של רבי חיים יעקב היה לו עוד שלושה בנים, ורבי חיים יעקב היה הבן הרביעי, ולשלושה הבנים הראשונים השתדל להמציא להם מקום רבנות, אבל לבנו הרביעי ה"ה רבי חיים יעקב לא השתדל כלה, באמרו: כי אותו בנות יחפשו ויפצירו בעדו לקבל עליו משרת הרבנות, וכן היה כי אנשי עיר ניישטאט-עיר חדש הפצירו בעדו עד למאוד שיבוא לכהן אצלם בתור רב ואב"ד. בשבתו בעיר ניישטאט נסע להסתופף בצל הרה"ק רבי חיים מצאנז זצ"ל בעל ה'דברי חיים', והוא קירבו והיבנו עד למאוד והפליא את גדול עמקותו וידיעתו בתורת הח"ן, וקרא עליו: כל רז לא אניס ליה. ובעת שהיה לו רדיפות בעירו והיה בדעתו שלא לתקוע בראש השנה כדרכו מרוב שהיה תש כוחו מזה, ושלא איגרת לבעל הדב"ח לדעת האם יתאמץ למעלה מכוונותיו ויתקע כדרכו הרגיל בכל שנה, ותשובת הדב"ח הגיע אליו ובו כתב לאמור: הרבי'ר בער ז"ל פ"א לא היה יכול לתקוע וכוונתו נפק מהרקיע אמת שאין ביכולתך לתקוע אבל לפי שהעולם צריכים לשמוע התקיעות ממך לך ותקע בשופר ויונעם להם, ובכן גם אתם לכו ותקעו כמאז כן עתה כי העולם צריכים לתקיעתכם, והדב"ח אמר באותו ראש השנה: כי התקיעות של רבי חיים יעקב מניישטאט עלו כל כך יפה עד שעשו רושם בשמים.

כמו"כ נסע כמה פעמים להרה"ק מהר"י מבעלזא זצ"ל, ובמיוחד היה מקושר להרה"ק רבי הנוך העניך מאלעסק זצ"ל בעל ה'לב שמח', והאופן איך שנתקשר אליו, שפעם אחת כתב פיתקא עבור חסיד אחד שנסע לאלעסק, וכשהגיש החסיד ה"ל הפיתקא, שאל לו הרה"ק מאלעסק: מי הוא זה הצדיק אשר כתב הפיתקא הזאת, וכששמע זאת רבי חיים יעקב נתקשר אליו, וכמו"כ הרה"ק מאלעסק היה מיווד עמו ושאל עליו בכל ג' השנים שהיה חולה כדלהלן.

עם רבותיו

פעם אחת כאשר שבת רבינו קודש הקדשים איש האלוקים הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א בעל ה'היכל הברכה' על שבת בעיר ניישטאט, ובשבת קודש בבוקר עמד רבינו ע"י ההלון אחוזו בשרעפי קודש, וירא את האב"ד רבי חיים יעקב איך שהוא צועד מבית הטבילה ועל פניו שרי נהורא, ואיתנה נפשו לדבר עמו, ויקראו שיבוא אליו, והתראו פנים בפנים וישוחחו יחד, ובתוך השיחים אמר לו רבינו המהר"א: שברצוני להשתדך עמו, היינו שיקח לו את נכדו אהובו והבינו שעליו תחול הבטחת: 'פון מיך וועט בליען השלשלת ביו משיחו וועט קומען', ה"ה רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, בן לבנו רבינו שר בית הווהר רבי אליעזר צבי מקאמרנא זיע"א בעל ה'דמשק אליעזר', לחתן לבתו פייגא המושלמת, ויאמר לו: הן! ובתנאי שרבינו יבטיח שיהיה שושבין בחתונה, אבל אדהכי והכי נסתלק רבינו המהר"א לגנוי מרומים, ובעת שעמדו תחת החופה, קרא אבי הכלה רבי חיים יעקב בקול גדול: ברוך הבא רבי מול"ט מחותן רבי אייזיקל, ואמר לכל העם שעמדו סביבות החופה שרבינו המהר"א עומד כאן תחת החופה כבתיים חיותו, ואפילו תיאר את צורתו ואת מלבושי השבת שנהג רבינו ללבוש בעת נישואין.

הסתלקותו ומורשתו

ביום ראש חודש בעת קריאת ההלל לפני העמוד בקול כח ובקול הדר כדרכו, פתאום קול הברה יצאה מפיו: אוי נצחוני אוי נצחוני, ויראו כי נעתק ממקומו ומבית מדרשו (וכמו מלאכים נשאוו), ונפל מושב על הארץ מחוץ לבית מדרשו ואחוז השבץ ונחלה במחלת הלעמיונג, מאותו היום הפצירו עליו בתפילה שישבו לאיתנו הראשון והוסילו לו השם יחיאל, אך למעלה מג' שנים היה חולה ואע"פ התאמץ בכל כוחו ובכל כוונתו בכל דבר ודבר. ופעם אחת באחד ממוצאי שבת

קודש לפני הסתלקותו, קרא לאנשי ביתו ואמר: עתה הוא שעת הכושר להיוושע בכל טוב, וניגשו אליו כל אנשי ביתו כל אחד במשאלות לבו, וביניהם הייתה בתו הרבנית מרת פייגא אשת רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, כי זה כט"ו שנים שהיא עקרה אין לה ולד, ואכן האציל לה מנברכותיו, ובאותה שנה נתברכה פרי בטנה ותלד את בתה ועוד ילדה עוד בנים ובנות, וכיום כ"ו שבט תרמ"ד השיב נשמתו לצור מחצבתה, ופלא היה ממש לפני הסתלקותו כאשר סידר הדיקנא קדישא שלו עם היד שהייתה כהה שלא היה יכול הזיזה למעלה מג' שנים, ונטמן בעיר ניישטאט.

הסכמת רבינו המהר"י א מקאמרנא זיע"א על ספרו 'עולת שבת'

עבר עליו יקר רוח איש קדוש, ובידו מקטרת מור ולכונה מכל אבקת רוכל, וריח לו כלבנון, מלא זיני, בושמיו בוסם מבנם עובד בוסמנו, ציצים ופרחים לתורה, דברים מתוקים וערבים לנפש, הוא ניהו מר רבא ה"ה החסיד המפורסם הרב הגדול מו"ה חיים בן הרב הגדול מו"ה נפתלי נתן, אור זרח ממזרח שמש הופיע מהר גבוה, עוטה אור כשלמה ותעלומה יוציא, אור זרע זרוע לב חכם ונבון, אמרות טהורות ומזוקקות יצא מפיו, חיים שמו וחיים הם למוציאיהם בפה תורה אור, חיים שאל מאתנו עפר הנידוק להסכים על דבריו דברי קודש מתוק האור לעינים, הנני מסכים על כל דבריו שיגע ומצא כדי מדתו מדת אמת, אור נגה גיה אורו ויאיר לנו קסת ספרו דברים שהם לשם יחוד שמים וארץ, יחיב חכמתא להכימין ויציץ ציץ ויוצא פרח אותיות פורחות לשמים, כי מפרי מעשיו יאכלו עונים וישמחו, זה הדרך ישכון אור, זה ספר הנותן אמרי שפר הפליא עצה ללמד תושיה, אור צדיקים ישמח לב בו ירוץ צדיק ונשגב, בר מן דין סמוכו לנא על כל חייליו יגבר חיל וכתורה יעשה, ואנכי טעמתי בקצה מטה מיערות דבש, ועל המחבר לעיין בספרו אם ימצא בו איזה דבר שנכתב בו בלתי הקדמה מבוררת ממרן האר"י וכיוצא יסלק אותו, ומקבלה ואילך מצות עובד וכהן לשרת לשם שמים לתור בחכמה ולדרוש עד מקום שיוד מזהה איזה דרך ישכון בה אור, והיה עלהו לתרופה להתיר עקרות ולהתיר פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה, לשון חיים מרפא נפש ואימתי גברא גבר אשר הוקם על בתורה ובעבודה.

דברי החותם בסדר 'לא יחל דברו' ער"ה אב, עפרא דארעא בריה אפילה וקלה דלית בה מששותא

יצחק יהודה יחיאל המונה אייזיק מקאמרנא

השאיר אחריו ספרו המפורסם 'עולת שבת' דרשות לכל שבתות השנה, מעוטרת בהסכמת מחותנו רבינו קודש הקדשים איש האלוקים הגה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמרנא זיע"א, וכן בהסכמותיהם של המהר"י א מוויז'טשוב והדב"ח מצאנז והצמח דוד מדינוב זצ"ל. וכן שאר ספריו 'מגילת ספר' על מגילת אסתר, 'עולת חודש', וספר 'אור תורה' על התורה שנשאיר בכת"י ולא נדפס, וכן ספרו 'נר תמיד' על ספר'ק לקוטי רב האי נאון, 'ברית אחים' על מגילת רות.

יחוס בית אבות

חתנו רבינו הגה"ק רבי אברהם מרדכי מקאמרנא זיע"א, בנו רבינו הגה"ק רבי חיים יעקב מקאמרנא זיע"א, בנו רבינו הגה"ק רבי שלום מקאמרנא זיע"א, בנו ב'לחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם.
(שמות כא א)

לא לדון אלא בפני ב"ד ישראל

כי מי שהולך בערכאות ומואם בדיני התורה, כשיהיה נידון למעלה על ענינו, יהיה נדחה דינו להיכל חובה דלא מרחמין עליו. אבל מי שהולך לפני דיני התורה לקיים דין תורה, כשיבוא יום הכסא בראש השנה, יהיה נידון בהיכל זכות לפני סנהדרי ישראל צדיקים רחמנים...

וארבע פעם 'היכל זכות' מספרו 'ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם' (שמות כא א). כי מי שיש לו דין עם חבירו, והולך לפני הבית דין ומקיים דין תורה, אזי בראש השנה נידון בהיכל זכות 'מתוק גי' רב "חסד" מטה "כלפי חסד. וההולך בערכאות, נידון בראש השנה בהיכל חובה של מים המרים דסוטה, שקילקלה מעיינה במים המרים כלענה אש גיהנם לאהפכא בחובה דבר נש, ונחש ינשכוהו על שסירב בדיני התורה המתוקה... וכל ההולך בערכאות מוסרין דינו להיכל חובש, ומת בלא זמנו בקיצור ימים בעניות ודלות.

'היכל הברכה' שמות קלט.

הגור דין ניתן רק מצד השכינה

הנה ידעתך, כי לא ניתן גור דין ביד הדיינים והמלאכים, אם לא מצד השכינה, 'אלהים נצב בעדת' (תהלים פב א), והוא גור ושופט ומולא כל הארץ כבודו (ישעיהו ג, ו) ורוח 'אל' השכינה מנהגת כל העולמות.

'היכל הברכה' דברים דף ו.

צריך בעת הדין לכלול א"ע בכלל ישראל

יהיה הדיין דין הגון עניו ושפל רוח, ורוח הבריות נוחה הימנו, ומשתתף עצמו עם כל ישראל בנפש אחת, אף הפחות שבפחותים חשוב בעיניו יותר ממנו, או 'לא תכירו פנים' בעת 'משפט', באיזה אופן 'קטן כגדול תשמעון' (דברים א יז) השהו ומשוה קטן וגדול, שיתאספו יחד באהבה קטן כגדול. ואמר 'קטן', כי באמת מי שהוא קטן אפשר אינו אלא למראית עין, ובאמת הוא גדול בעיני המקום, וכן כגדול להיפך, ולכן אמר קטן כגדול בדמיון תשמעון כטעם (ש"א טו ד) 'וישמע שאול'...

'אוצר החיים' דברים דף ז:

ענין ופירוש 'דין אמת לאמתו'

וכן דין שדן דין אמת לאמתו וכו' (פאה ח ט): הענין, כי כמה פעמים יצא משפט מעוקל דינו, כמו שאירע לאחד שהפקיד הון רב אצל אחד, והלך לדרכו, וכשבא כבר מת הנפקד, ותבע מירשיו, וטענו לאפקדו אבא על זה, ופסקו להם שבועה ונפטרו. וכל העולם היו יודעין, שהיה איש נאמן וחסיד וירא שמים, וזה לא היה אמוד בכך.

ושאלו למרן הריב"ש טוב על זה (דגל מחנה אפרים ריש משפטים), היאך יצא משפט מעוקל מדיני התורה 'אלהים נצב בעדת אל' (תהלים פב א). והשיב, שזה בהשגחת המשגיח, שבגלגול העבר היה זה חייב לזה ולא פרע ליה, וכעת החזיר לו לתקן נשמתו, והיה בהשגחה לא החסיר ולא העדיף והו' דין אמת לאמתו' אף שנראה לך שהוא משפט

מעוקל, תדין הדין לאמתו ולא תחזור אחר הפשרות וכיוצא בזה בענינים כאלה, והמשכיל יבין לאשורו.

'מעשה אורי' פאה ח, ט

דין הנוטל שכר

הנוטל שכרו לדין דיניו בטלים וכו' (בכורות ד 1). [כתב הרע"ב] וברבנו אשכנזי ראיתי שערוריה בדבר זה, שלא יבוש הרב הנסמך ראש ישיבה, ליטול עשרה זהובים, כדי להיות חצי שעה על כתיבה ונתינת גט אחד, והעדים החותמים על הגט שני זהובים או זהוב לכל הפחות לכל אחד. ואין זה הרב בעיני אלא גולן ואנס, לפי שהוא יודע שאין נותנים בעירו גט שלא ברשותו, והנותן הגט בעל כרחו צריך שיתן לו כל חפציו, וחושש אני לגט זה שהוא פסול, דהא תנן וכו' דיניו בטלין וכו'. עכ"ל. הרב פער פה קדוש שלו, על רבני אשכנז, טוב היה לו שאחיו הגביר תמך אותו ועזר אותו, אבל הרבה מליצי זכות יש. הן ע"פ הלכה ברורה והן ע"פ סברה, אף שמימי לא נטלתי חליטה, אבל אין להתרעם על מי שנוטל ובלבד בהכשר, או לנו שירדה כבוד התורה והדרה עד ארץ ירידה מופלאה, למה לי חיים.

'עני' עדן' בכורות ד, ו

דין שמקבל שוחד אף בלא ידיעה נוטה דעתו מדין אמת

'כי השוחד יעור עיני פקחים ויסלף דברי צדיקים' (שמות כג ח). הדרש, אפילו צדיק גמור ונוטל שוחד, נסמית עינו 'עני' רש"י ממכילתא, והוא דבר מפליא אך יקח צדיק גמור שוחד.

והענין, שהיה מעשה אצל אדמו"ר מו"ה אברהם יהושע העשיל מאפטא בימי חורפו שהיה רב בקאלביסוף, וחמש עיירות היו שייכים לו, וישב בדין משפט גדול עם איזה דיינים, והדיינים קיבלו שוחד והיו מטיין לזכות אותו שנתן להם, והוא לא הסכים לדעתם, ואמר שאין כך הלכה, והדיינים אמרו לאותו האיש שיראה לשחד את הרב, והוא ידע שהוא מן הנמנע שהוא צדיק גמור, ונתנו לו עצה שיניח בבגד של ראש חודש סך רב של זהובים אדומים וכך עשה, ואיש לא ידע מזה ומכל שכן הרב.

וכשבא וישב בדין עם הדיינים, ראה שהסכימה דעתו לדעת הדיינים ושתק, ואמר 'דינו

לבקר משפט' (ירמיה כא יב) ודחה אותם, והלך לחרו ובוכה בכיות לפני אדון כל, על מה נטה דעתו לדיינים, שהרי באמת אין זה דין אמת, והיה זה כמה ימים שדחה המשפט מלגלות דעתו.

עד שהגיע יום ראש חודש, ולקח בגדו והרגיש שהוא כבד הרבה, ונתן ידו לכיס הבגד ולקח משם כמה זהובים זהב, ושאלו לאשתו מי היה כאן איש כזה שיניח מעות כזה בבגדי, וחקרו הדבר עד שנשמרה דעתם שלא היה שם איש כזה אלא אותו בעל דין, ושלא אחריו וגור עליו בחרם ואיים עליו עד שהודה לו והחזיר לו, ואמר לו לך רשע, איני יושב עוד בדין זה. ואמר הצדיק, זהו שכתבו 'ויסלף דברי צדיקים', אפילו צדיק גמור וכלי ידיעה כלל קיבל שוחד, נסתלף דבריו.

'היכל הברכה' שמות דף רג:

מסירות נפש של ה'נדע ביהודה' לדין דין אמת

ספר לי איש אמת, שהיה רגיל להיות על ימים נוראים אצל הגאון אמת, ששבחו לו זו מפי ככל עת, מופת הדור, רבינו יחזקאל מפראג, בעירו פראג, והיה לפניו איזה דין ומשפט, בין שני גדולי העיר, והלך אחד לשר העיר, שישלח אחר הרב שיוזבה אותו בדין, ושלא ואמר לו יצא את זה בדין, והשיב אני אפסוק כדת תורת אמת, ולקח השר קנה שריפה, ואמר אני יורה כך את זה, אם לא תשמע לי, וגילה את לבו, ואמר יורה בי, ואני לא אוזן מן אשר ציוני השם אלקי, ועל ידי נס ניצול שלא הרגו.

'נתיב מצותך' אמונה ו, יא.

רבו היה בן בית מעלה בשמי אמר ספרא יודע

מאה שנים לאחר שנעלם, מופיע החיבור הגדול לראשונה!

בן ביתי המבואר

ספרו הגנוז של שר בית הזוהר רבי אליעזר צבי מקארמנא זיע"א, המבאר ומפרש כל התורה בדרך הקבלה והחסידות, המוסר והיראה, מפיציע ברוב פאר ועוז, בתוספת ביאורים, הערות ושכלולים רבים

עריכת חדשה בניקוד מלא | תרגומי זוהר וכתורות צד | תוספות רבות מכתב יד רבנו

לשיג בכל תניות הספרים המבחרות

אלעד רבי יחיד השני 94 אשדוד | רבי יחיד התורה 8 ורבי אליעזר בן הירושם 8 בית-משע רבי יחיד השני 16 תול נעלים | שדרת האמריאם 69 ביתר הר"ר | בני ברק 28 תולמ 82 הרב נער 8 וריאקב"ר | רבי עקיבא 142 רבי עקיבא 152 חופ מייכאל 27 | ירושלים שאול 48 ובקוק 2 | ימי 13 והסנה 45 בר אלק 4 מדיעין עלית שד יחזקאל 2 | חפץ חיים 7 קים מתיבת תורכים 1 | מפת תקווה והשילד 75 תתיב לייבנום בית חת 18

ספר אור החיים מרכז הספר היהודי והכולל בעולם